

A „KELET” előfizetési díja:		
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva		
Egész évre	16 frt.	
Félévre	8	
Negyedévre	4	
Egy óra helyben	1 frt 50 kr	
Egyes szám ára 7 kr.		

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás: Főter 4-ik szám hová a lap, szellemi részre illető közlemények ezimzendők.

AZ ÉRTÉKESB CÍKKEK DÍJZATNAK. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal: Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Anglia és monarchiánk.

(Sr.) Érdekes dolgokat fog tartalmazni azon történelmi könyv, mely a titkos diplomatiái okmányok, sürgönyök alapján, talán épen egy beavatott által vagy annak sugallatára, íratik meg Anglia és monarchiánk diplomatiái viszonyairól, a legutóbbi években. Abból ki fog tűnni, hogy kinek, mennyi része volt, azon izolált eljárásban, melyet e két, egymásra utalt monarchia a keleti kérdésben, gyakran követett. Nem mi, hanem a „Revue des deux Mondes” tökéletesen elfogulatlan írójá, hibáztatja Anglia miniszteriumának ketfős áramlatát, álláspontjának folytonos változtatását, a miatt, hogy a szomszédok által nem geneiozott ez állam actiója mindig a döntő perczben maradt el és felmenti monarchiánkat, belső és külső viszonyai miatt, actiójának halogatásáért.

De lett légyen a multban akárhogy és akármilyen viszony, annyi bizonyos, hogy Anglia mindig oroszellenes (bár habozó) magatartást követett és a mennyiben ellensúlyozta Konstantinápolyban és a keleten Oroszország befolyását és terjeszkedését, nekünk is nagy szolgálatoakat tett; most pedig, midőn a kongressus békés eszközét kivette kezünkől, a nélkül, hogy ezért a felelősséget vagy a okozkázatot reánk hárítaná, actiójának erőlyes volta által kárpótolt minket; mert Oroszországgal szemben követett erőlyes magatartásával, hadi készülődéseivel, már is azon kedvező helyzetbe juttatott minket, hogy Oroszországgal szemben, sokkal imponálóbb magatartást követhetünk, mint eddig bármikor, úgy, hogy még eddig sem háborus, sem békés eszközök, befolyás és pressió oly nagy mértékben nem állottak meg rendelkezésünkre, Oroszországgal szemben, mint most. Ezt bizonyítja Ignatieff küldetése. Mert a sanstefanoi békekötésnél nem jutott eszébe Oroszországnak, hogy annak feltételei iránt monarchiánkat is meg kellene kérdezni, mert eddigi semlegessége, érdekei feljogosítják arra; hanem most, mikor Anglia részéről szorítva van, sőt Derbynek a kabinetből kilépése és a tartalékosok behívása után, alig elkerülhető az angol-orosz háború, most szörnyű előékenységet fejt ki Oroszország és meg akarja hallgatni érdekeinket a sanstefanoi békénél.

Nem kell beavatva lenni a titkos diplomatiában, hogy az ember így fogja fel Ignatieff küldetését, sőt Miklós nagyherczegnek huzamos konstantinápolyi látogatása, a persasah magatartása is azonos összefüggésben áll ezzel. Konstantinápolyban és Bécsben akarja izolálni Oroszország Angliát, hogy így aztán teljesen szabad keze legyen azzal szemben.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Az ödenweileri kastély.

Elbeszélés.
Írta: Sand György.
IX.
L'uom di Sasso.
(Folytatás.)
Önkéntlenül belevegylt hangom aláhatatlan szellemekébe; de elhallgattam, midőn a függöny felemelkedni láttam.
Nem is annyira felemelkedett, mint a rendes színpadi függönyök, hanem szétrált kétféle, mint egy valóságos függöny, a mi valóban is volt e egy csinos kis színházat tartó elem, két, a XIV. Lajos korabeli izlés szerint díszített páholy sorral. Három szép lámpa függött alá a boltozatról, a páholyok eleje nem volt megvilágítva, de a zenekar helye fényben állt.
Hanem a legnevezetesebb az egészben az volt, hogy sehol egyetlen nézőt nem lehetett látni az egész nagy teremben s én áres padok előtt jászottam a szobor szerepét.
Ha csak ennyiből áll az egész rejtélyes díszítés, gondoltam magamban, akkor még nem olyan erősen nagy dolog. Most már csak azt szeretném tudni, meddig kell még próbálnom a hatást, a semmiségben.
Nem soká kelle még várakoznom. Don Juan

Meglehet, hogy a fényes ígéretek és biztosítások kifogyhatatlan programját fejté ki Ignatieff Andrássy gróf előtt; de azt hisszük, hogy csak a legközelebbi 3 év alatt is szerzett külügyminiszterünk annyi tapasztalatot, Oroszország hűsége és loyaltitása iránt, hogy pusztá szóra, írásra nem sokat fog adni. Sőt ha tényleges biztosítékokat adna is Oroszország: Bulgária nagyságának és szervezőtőnek megállapítása körül, mindaddig, míg Bulgáriában, Romániában csak egy orosz is marad, nem lesz elég téve monarchiánk érdekeinek, sőt, többet mondunk, ennél még veszélyesebb reánk nézve, az orosz „hódító”, „felszabadító” befolyása, és ettől csak úgy menekülhetünk, ha Oroszország erőtlenné, cseljajhoz mérten gyengének, Anglia és monarchiánk sokkal hatalmasabbnak fog bizonyulni. Mert csak ha a bolgár, szerb, montenegrói látni fogja, hogy Oroszországnál vannak hatalmasabbak, hogy ez önző cselokra dolgozik és nem áldoz másokért, mihelyst saját bőrét kell feltépie, akkor fognak a „fehér czár” imádásból e népek kiábrándulni; de ezt is csak egy második feltétel alatt lehet biztosan elérni, ha t. i. Oroszország békés vagy harcias visszashorítása után nem a török járom fog e népekre várakozni; mert csak ez tette felszabadítóvá Oroszországot; ha szükségét és erejét nem érzik, akkor nem is fognak vele törődni. E kettős csel érdekében most érkezett el a legkedvezőbb pillanat. Anglia vagy le nem teszi a fegyvert és akkor nekünk is mindent el kell követni, hogy ő győzedelmeskedjék, ellenkező esetben az ő megverettségével mi is verve vagyunk; vagy leteszi a fegyvert, de hogy ezt Oroszország teljes visszavonulásának feltétele, erkölcsi és anyagi vereségével tesse, arra elkerülhetetlenül szükséges, hogy mi se hagyjuk elszigetelten; mert ha ő izoláltan elégtelen biztosítékok nélkül, megretírá, akkor az orosz befolyás keleten még hatalmasabb lesz, mert egyszerre érvényesül Angliával és monarchiánkkal szemben. Ezt ki kell kerülnünk és ezért nem szabad semmiféle ígért, capacitatio által, izoláltatni engedni Angliát. Nem okvetetlenül vezet e követelmény háborúra, sőt lehet, hogy épen az együttes fellépésre retírá meg Oroszországot. De így vagy úgy, ennek meg kell történnie!

A brassói gyapju-ipart fenyegető veszély.

Brassó, 1878. márcz. 29.
Tekintetes szerkesztő ur! A Királyhágón ineneni részekben, ugyszólvá, városunk az egyedüli pont, melyre a belföldi nagyban való termelés, s ezzel üzött nemzetközi kereskedés és forgalom az ipar és kereskedés jellegét kitörölhetlenül rányomja. A legvirágzóbb iparág, mely városunk 28,000 la-

és Leporello előléptek, a mögöttem álló facsoport közül s elkezdtek fecsegni. Korhűséggel, a való megközelíté, s sok izléssel egybeállított öltözétek megdátolt, hogy azonnal felismerjem a színészek kilétét, különösen Leporello, legalább harmincz évvel látszott ifjábbnak, mint azelőtt. Hajlékony teste, erőteljes lábai voltak, fekete, rövidre nyírt szakállá, s dús haja, mely elfedte homloka redőit. De mihelyt megszólalt, lehete-e csak egy perczig is kétségem?

Az öreg Boccaferri volt, ki csinos alakú, eleven színészszé változott át.

De hát ki volt mellette az a szép Don Juan, az a büszke, költői ihlettel megszállt fiatal ember, ki hanyagul támaszkodott talapzatomhoz, a nélkül, hogy fáradságot venne, arcát, melyet szőke állhaj, s egy XIII. Lajos korabeli nagy peremű szürke kalap hosszu lelógó tollal árnyalt be, felém fordítani?

Gádzág öltözéke úgy látszott valamely családi kép után készült. Nem volt ez csak olyan képzeleti jelmez, fényes papír és rongydarabokból összeállítva.

Valódi báronny mellény volt az, éppen oly huzoságban, mint az az akkori dandik viselték, hozzá ép oly bő nadrág, ép oly merev valódi arany paszománt és ép oly nehéz szövetség, s még is lágy hajlékony szalagok.

Semmi sem emlékeztetett rajta a zsbárnus boltra; a jelmez raktára, ama nem hűelrendezésre, melyben a színész megegyezőleg jár el a polgárius közönség izlésével, s méreklék a régi divat kicsapongó tulzásait. Most először láttam egy valódi támasztalmi alakot magam előtt, valódi öltözetben, és azon móddal, melylyel azt felvenni és hordani kell. Reám, mint festőre nézve ez szerencsés lelet volt.

kossága közül 12,000-nek adja meg a mindennapi kenyeret, a gyapju-ipar. A mosó-intézetektől a posztó-gyárakig, a munka felosztás elvei szerint hosszú processuson megyen keresztül a yers gyapja, ebből magyarázható ki az, hogy városunknak csaknem fele ép iparághoz van kötve. S ez jelenleg nagy veszélyben van, létfeltételei vannak megtámadva.

A Romániában uralgó marhavész következtében kormányunk elrendelte a legszigorubb határozatot, állati hulladékoknak a bebosátása szigoruan el van tiltva; bór, gyapju, iparuknak e két mozgató eleme nem jöhet Oláhországból, s mitűn városunknak a nyers anyagok beszerzése tekintetéből a dunai fejedelemségek képezik természetes piacát, ma ott állunk, hogy a posztó-gyárak, szövészek beszüntessék a munkát, s az ezekre menő alsóbb népozatly — mely a mosó intézetekben van alkalmazva — kenyér nélkül maradjon.

Hódolunk a kormány intenciójának. Egy ország marha állománya mindenesetre fontosabb, mint egy város érdeke. De e két érdeket könnyen, minden veszély nélkül ki lehet egyenlíteni. A határozat mindenesetre fenntartandó; de megengedendő lenne, hogy a gyapju szabályszerű fertőtlenítése után, rendőri felügyelet alatt egyenesen az itteni mosó-intézetekbe szállíthatassék. A fertőtlenítés a tömösi vesztigintézetben lenne fogantatósítandó. Ebből semmi veszély sem származhatik. A tömösi vesztigintézet Scassó határán van, a beszállítandó gyapju tehát egyetlen községet sem érint, s így a szarvasmarha-állomány veszélyeztetve nincs.

Kérjük a kormányunkat, e türhethetlen állapotnak vessen minél hamarabb véget, s nedöntse virágzó posztó-iparunkat a végveszélybe. Kivenni a polgárok kezéből a megélhetés módját, s ezzel az utolsó falat kenyeret, azt hiszem nem állhat az állam érdekében akkor, midőn ovatos, de a viszonyokkal megalkudni tudó eljárás mellett a képzelt nagyobb veszély biztosan elkerülhető.

A predjali román vámnál ennek raktáraiban nagymennyiségű gyapju van felhalmozva, melynek legnagyobb része, még az előtt érkezett oda, mielőtt nálunk a marhavész kitört. (1877. október 16.) A gyapju vérsmentes területekről, Besszarábiából és a Dobrudzásból szállított az illetékes consulok bizonyítványai szerint, az tehát vész terjesztő közeg annál kevésbé lehet, mert vizen szállítottat Brailág, innen vasuton Plojestig, tehát közegekkel és szarvasmarhával nem is érintkezhetett.

Hogy mily károknak vannak kitéve a gyapju kereskedők is, csak azon körülményt említem fel, hogy nem egy van, kinek 20—25 ezer frtja hever már hónapok óta haszon nélkül a predjali vesztigintézetnél letartóztatott gyapjaszsák-

A fiatal ember karcu sugar alak, s tagjai mintha esztérgályozva lettek volna, oly finom idomuak. Úgy búszkélkedett, mint egy páva, és sokkal helyesebb fogalmat nyújtott nekem don Juanról, mint maga a szép Celio tette volna a színpadon, mert Celio bizonylany valami túlzott önhittséget s igen nagy tragicumot akart volna belevegyíteni, mely tulment volna az addó jellemvonásokon. De most Leporetto Boccaferri egyik gyáva megjegyzésénél egyszerre felém, a szobor felé fordítja fejét, s hanyagul gunyos arcczal tekint reám, és mégrismerem benne magát, Floriani Celiót.

Valjon tudta ő, hogy én ki vagyok? Álarozom semmi esetre sem engedte meg neki, ismert vonásokra mosolygni, és mivel úgy láttam, hogy a darab tökéletes komolysággal van megindítva, én is megtartottam mozdulatlanúságomat.

Miután az örm és meglepetés első benyomása kissé csillapult szívemben, mert ámbár nem láttam még Czeceziát, de gondolhattam, hogy ő sem lesz távol, egész figyelmemet az előadott jelenetre fordítottam, nehogy elrontsak valamit benne. Szerepem nem volt nehéz, mert egyetlen mozdulatot kelle tennem, s egyetlen szót kiejténem, de azokat is illő helyen volt szükség alkalmazni.

A karének és nyitány jután itélve, melyben a hangszerek hiányát, néhány gyönyörű hang pótolta, s tette lágy zengzetessé, „azt hittem; hogy Mozart dalművét adják elő szabad átdolgozásban; de a don Juan és Leporetto közti párbeszéd azon hitet támasztá bennem, hogy Molière vigjátékát játszódják olasz nyelven.

Francoziál csaknem könyvnélkül tudtam az egészet, s azért csakhamar észrevettem, hogy ha

kokban. Ezen a bajon mindenesetre segíteni kell, s reméljük, hogy kormányunk segíteni is fog.
r. l.

— A pénzügyminiszter „a részváltópénz szaporítása” tárgyában a következő tvjavaslatot terjeszté a képviselőház elé:

„A pénzügyminiszter fölhatalmaztatik, hogy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok országok kormányával a forgalomban levő részváltópénz szaporítása végett a következő egyezséget megkötthesse.

A monarchia két fele közt fennálló váms és kereskedelmi szövetség XII. czikke alapján a részváltópénz szaporítása kölcsönös egyetértéssel 500,000 forintban oly módon állapittatik meg, hogy ebből 10 ezer forint félkrajczáros és 490 ezer forint egy kros darabokban lesz kiverendő.

A veretés Magyarországon 30, 8 felsége többi királyságai és országaiban 70 száztóli arányban fog véghezvitetni.”

— A képviselőház igazságügyi bizottsága pénteken d. u. 5 órakor tartott ülésében folytatta a bírói függetlenségről szóló tvjavaslat részletes tárgyalását.

Az előadó által fegyelmi büntetésképp indítványozott ideiglenes vagy végleges nyugállapotba helyezést, melyet az igazságügyminiszter sem tartott elfogadhatónak, mellőzte a bizottság.

Az áthelyezés, mint fegyelmi büntetés föltételeit meghatározó 3. §. azon rendelkezése, mely szerint az áthelyezés büntetése külön, vagy a három előbbi büntetés valamelyikével is alkalmazható, oly esetekben, midőn az elkövetett vétség természete az elmarasztalt bírónak eddigi működési köréből való eltávolítását a bírói hivatal érdekében kívánatosság vagy szükségessé teszi”, Teleszky indítványára ekkép módosítottat: „Az áthelyezés büntetése külön vagy feddéssel és pénz-büntetéssel együtt is alkalmazható.”

A §. azon intézkedéséből, mely szerint: „az áthelyezés az ítélet jogerőre emelkedésétől hat hó alatt a miniszter által ő felségénél kieszközölendő”, kihagyatott a mondat 2. fele, mely következőleg szol: „különben az ítéletnek az áthelyezésre vonatkozó része hatályát veszti.”

Horváth Lajos egy következő §-ban annak kimondását indítványozza, hogy a pénzbüntetés az évi rendes fizetés felén túl nem terjedhet; a bíróság ítéletében azt is kimondja, hogy a pénzbüntetés egyszerre vagy havi részletekben törlesztessék, a törlesztési idő azonban két éven túl nem terjedhet.

A bizottság elfogadja azt, Szilágyi Dezső azon módosításával, hogy „egy évben azonban a bírótól fizetésének 1/4-ed részénél több nem vonható le.”

A fegyelmi büntetésnek hatályára nézve, ki-

az van lefordítva, úgy azt nem követik szóról szóra, mert donna Anna átmegy feketébe öltözve, a temető bätterén, közeledik felém, mintha siromon imádkozni akarna, s midőn a két sétáló alakot megpillantja, hirtelen elrejtőzködik, hogy őket kihalgassa.

Ezen szép, festői öltözött donna Annát Stella személyesíté. Halvány és szomorú volt, mint azt szerepe kívánta e perczben. Itt tudja meg, hogy don Juan ölte meg atyját, mert a félelemtől csak nem félhottá vált Leporellót kigunyolja. Donna Anna elfojtott sikoltással menekül e helyről, Leporetto erre a rémület kiáltásában tör ki, s azt mondja urának, hogy a meghaltak lelkei is fel vannak boszankodva istentelenségei felett, hogy ő részéről a sarkert ezen részn nem fog áthaladni, s inkább kívül kerül meg, mint hogy itt csak egy lépést is tegyen előbbre. Don Juau fölön fogta őt, s kényszerítette elolvadni a jóvag siratást. Mint az olasz opera szövegében, a szegény szolgáló itt is kijelenti, hogy tud olvasni.

A jelenet oly módon húzódtól el hosszabbra, melynek tanulmányozása meglehetősen vonzó volt, mert eszelekmény és mindennapi beszéd modorban, kellemes vegyüléke volt, a Molière vigjátéka s az olasz lyrai drámáknak, s mindez egy harmadik átdolgozás szerint, melyet én nem ismertem, s mely úgy tetszett, mintha rögtönözve volna, kibővítve, megtdlva. Igen terjedelmes és néhol igen bizalmas színezetű párbeszéd lett volna ez azon esetben, ha nyilvánosan hozzatnék színpadra, de mely itt, e helyen oly bámulatos valóságának színtét ölté magára, hogy az ember merőben felfedte néha, hogy ez csak játék s én csaknem azt hittem, don Juan életéből látok egy részletet magam előtt.

Hirdetési díjak

Hatezer hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdí minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.), Hasenstein et Volger (Wallfischgasse 10.) End. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Hasenstein et Volger hirdetés köv. irodája. [Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest Herterstr. 5. sz.

Nyilteéri czikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

mondotta a bizottság, hogy a feddés, két-, a pénzbüntetés vagy áthelyezés három év alattvesszi el hatályát.

— A képviselőház igazságügyi bizottsága szombati ülésében folytatta a bírói függetlenségről szóló tvjavaslat részletes tárgyalását. Mindenekelőtt pénteki határozatától eltérőleg két rendbüntetés helyett csak egyet állapított meg a bizottság, s kimondta, hogy az a kir. táblák bíraira is alkalmazható, de a legfőbb ítélőszék bírái irányában rendbüntetésnek nincs helye. A fellebbezés a rendbüntetés ellen 15 nap alatt a felsőbb törvényszék elnökéhez történhetik, további jogorvoslás nem engedtetik meg. Kimondatott továbbá, hogy a felsőbb bíróságok az alsóbb bíróságok vagy azok bírái s alsóbb hivatalnokai irányában tapasztalt hanyagság vagy rendtelenség esetében rosszallat mondhasanak ki, s őket hivatalos kötelesegeik teljesítéseire pénzbüntetések által rászoríthassák. Az 5 §-nál, mely a bírói segéd és kezelőszemélyzetet s végrehajtókat közigazgatási fegyelmi hatóság alá helyezi, hosszabb vita folyt, melynek végével a bizottság elfogadta elvileg a §-t, Teleszky indítványára kimondván azt is, hogy az illető bírósági hivatalnokok kártérítési kereset megindítása a fegyelmi eljárással nem áll semmi kapcsolatban. A §elfogadása ellen Horánszky Nándor különvéleményt jelentett be.

— Az osztrák és magyar kormány közt legújában Bécsben folyt pourparlerk, kiterjedtek úgy a kiegyezési differenciákra, mint a keleti kérdéssel kapcsolatos anyagi érdekekre. Ugy látszik, hogy az osztrák kormánynál is érik azon meggyőződés, hogy a megállapított tariffában egyes (pl. petróleumra vonatkozó) módosítások csak nekünk adandó compensatiók fejében lehetségesek. Ha sikerül erről a parlamenti köröket meggyőzni, lesz e tekintetben ny alkua, ha nem, a magyar kormány marad a réginél. A keleti kérdéssel kapcsolatos dunahajózási, vasutasatlakozási, vízügyi és kereskedelmi szerződési ügyek szíveten megbeszélve lőnek és főszempont volt, hogy a csatlakozás és kereskedelmi viszonyok tekintetében eddigi előnyeink, semmiféle változás által ne módosuljanak, sőt realizáltassanak; erre, valamint a Dunahajózási és rendőrségre, keleti vámvizonyokra vonatkozó kérdéseket, Schlegel külügyminiszteri tanácsos memorandumba foglalja és ez lesz ki és befelé a kormányok további tárgyalásának substratuma, körvonala; nem mint megállapodás, de mint az eszmecserék anyagának foglalátja.

A keleti kérdés.

Londonban azt akarják tudni, hogy mióta Anglia erőlyesen lépett föl, Andrássy gróf fölötté hidegen fogadta Ignatiev kedveskedéseit és aján-

A színészek játéka is oly természetes volt, s a hely melyen álltak, oly tökéletesen beillett a keretbe, hogy ők sem úgy néztek ki, mintha öntudatosan szindarabot játszanak, hanem mintha meg lennének győződve, hogy a dráma valóságos élő személyei.

E képzelgés még rajtam is erőt kezdett venni, midőn Leporetto gazdája meghívását elmondta nekem, s ő merev fejbizczetésemmel oly félremagyarázhatlan rémületet mutatott.

Soha sem mutatott valamely természetfeletti körülmény miatt megrettent ember, ennél természetesebb reszketést, természetesebb rémület kifejezést arcán, természetesebb elfojtott hangot s lábainak természetesebb összerokadását. Magedon Juan is meg volt indulva, midőn szemtelen kihívó szavaira a borzalmas tompán hangzóigen-nél feleltem. Egy ütés a tantam-ra, a színpalak hőzt, s panaszos énekhangjai engem is szinte remegésbe hoztak. Don Juan még mindig magosan hordá fejét, búszkén kiegyenesedett. Megragadva a köpenye egyik szélét felemelő kardjának markolatát, de azért reszketett kissé, szőke bajusza megremegett a titkos borzalomtól, s távozásban e szavakat mormogta:

— Biztosnak hittem magam ily neműsem-káprázatoktól!

Elhaladt előttem, miközben merész pillanással ment végig, de szemem meredt volt a rémülettől, s kevély homlokán hideg varikók voltak.

Leporettoval együtt távoztak, s a függöny ismét bezárult előttem, mialatt a szellemek a jelenet kezdetekor hallott karéneket kezdték el:

Di rider finirai stb.

(Folyt. köv.)

latait a merőben lehetetlennek tartják az egyezséget Oroszország és Ausztria-Magyarország között.

Ezzel ellenkezőleg a bécsi tudósítások azt hirdetik, hogy Ignatiev nem igen találkozik nehézségekkel, miután azokat elhárították az utóból ama külföldi hercegek, kik a csár megbízása folytán csak nem régiben látogatást tettek a bécsi udvarnál. Így tehát Ignatiev már előkészítve találta a tért kísérletei és alkudozásai számára.

A mi az alkudozások s a mégis fenforgó differenciák részleteit illeti, egy bécsi lap szerint Andrassy gróf ellenzi, hogy Szarbia határai Novi-Bazárhoz közel vonuljanak el, mert e pont teljesen uralná a jövőbeni keleti vasutat; továbbá ellenzi Andrassy azt is, hogy Bulgária határai aegaei tengeri terjedjenek. Hogy mindezekben mi igaz van, ez iránt a felelősség a „N. W. T.”-ot illeti. — Ignatiev egyik hír szerint tegnap volt elhagyandó Bécs. Egy másik pedig tudni akarja, hogy ő lesz a bécsi követ.

A Anglia és Oroszország viszonyai, mint már a tudvalevő dolgokból is következtetni lehet, nagyon elémegedtek, elannyira, hogy egyik angol ultimatumot helyez kilátásba. Berlinből is azt jelentik, hogy az orosz-angol diplomatiai viszonyok megcsúszása legközelebb várható. — Pétervárról viszont azzal fenyegetőznek, hogy az orosz kormány Angliához ultimatumot intézend — követelve az angol hajóhad visszavonulását Márványtengerből.

Igy állván a helyzet, följegyezzük, hogy Anglia európai haderejének békéltetésére: 120,000 ember; ehhez járul az indiai hadsereg: 241,000 főnyi gyalogsággal, 64,000 főnyi lovassággal, 9000 főnyi tüzérséggel (5230 jobbára posztó ágyú). Az összes angol hajóhad pedig áll 503 hajóból 2740 ágyúval.

A román képviselőház titkos ülésében közölték a pétervári román ágens jelentését, melyben ez elmondja, hogy Sándor csár személyesen részvételét fejezte ki Románia megtartására fölött. Gorceakoff kijelentette, hogy megváltozhatatlan Oroszország elhatározása, hogy Besszarábiát annectálni fogja. Ebbe valamennyi hatalom beleegyezett. A románok helytelenül hivatkoznak a csár loyaltására és adott szavára. Románia meg fogja bántani sértő magatartását. Az ágens kéri, hogy elhagyhassa Pétervárt.

A sa-n-stefanói szerződés fölhatalmazza ugyan Romániát, hogy specifikálja a hadikérpítést, ellenben Törökországot fölhatalmazza, hogy a román képviselőház 1864-ki határozata alapján elfogalt klastromok jóságai fejében 36 milliónyi kárpótást követelhesse. E miatt általános a rémület.

Salisbury nevezetett ki angol külügyminiszternek. Hardy valószínűleg Paice-czimmel kinevezetik miniszternek India számára s államtitkárnak a hadügyi hivatalban, Stanley lesz Hardy utódja. A Times azt hiszi, hogy Salisbury kinevezése a további tárgyalások megkönnyebbitését jelenti; a Times ezt zálogul tekinti arra, hogy Oroszország ellen nem tétetnek ellenséges intézkedések.

A Morning Post azt akarja tudni, hogy a radikálisok az alsóházban ellenezni fogják a tartalékosok behatárolását. Ugyan elap arról értesült, hogy Ignatieff meg fogja látogatni Berlint, Páriszt és Londont. A Morning Post írja félhivatalosan: Az Anglia által elfogalt pozitív morész állás méltányos eshetőséget nyújtja a békének, mert nagyon valószínű, hogy Oroszország egy elcsúszott ellenséges mozdulat által az általános háborút indítaná meg, reménytelen igazatlanságot követve el. Alap tehát azt reméli, hogy az Anglia által követett politikának azon erős törekvése lesz a következménye, hogy minden nehézséget elmellőzzenek, s a békét biztosítják.

A Daily News Konstantinápolyból jelenti: A törökök ép most üritették ki Kavalát. A Daily Telegraphnak Párisból márt. 29-ről távirják: Miklós nagyherceg tegnap visszatért San-Stefánba. A Standard jelenti Konstantinápolyból, e hó 29-ről: Nelidoff a portához jegyzőket intézett, melyben az angol hajóhadnak Konstantinápoly közeléből való elmenetelét követelte.

Savfet e jegyzéket Layarddal közli, ki az angol kormánytól vett utasítások értelmében azt felelte, hogy az angol hajóhad az oroszoknak Konstantinápoly közeléből való elmenetelét ott marad. A porta e választ, minden megjegyzés nélkül közölte Nelidoffal.

Az angol lapok valamennyi jelentései, Salisburynek Derby utódjává már megtörtént kinevezetéséről koraik. A királyi még nem eszközötte az illető miniszter kinevezését. Hírképen hallatszik különben, hogy a tárgyalások fonalát Angliának a congressuson részvételére vonatkozólag Pétervárról, lord Loftushoz az orosz kabinet által tett újabb nyilatkozatok által újból fölvetették. („Pol. Corr.”)

Miklós nagyherceg kíséretének ürügye alatt egy orosz testőr hadosztály San-Stefanóból vasuton Párisba érkezett, mi nagy sensációt okoz.

Bukuresti levél.

(Saját levelezőnkől.)

Bukurest, 1878. mart. 21.

Nagy a száma azon megtámadásoknak, gyanúsításoknak, melyben a jelenleg kormányzó román miniszterium részesült és részesül a sajtó által. Főleg mióta közzé lettek téve a békéltetések s felmerült a csere: Dobrudza Besszarábiáért.

A Pressa, Timpul, Resboiul cz. lapokban egymást érték és érik a román kormány megtámadására szánt hasábok.

Nehogy azt higgyék azonban önkö, hogy a kormány ezt mind tétlenül, nyugodtan nézi, hallja és olvassa s meghajol az ellene szórt vádak előtt. Nem titkolják el ugyan a kormány és kormánypárti lapok a feletti rozslásukat, hogy a muszka cserélni szándékozik; azonban a miniszterium a szükséges lépéseket megtenni nem mulasztotta el, valamint azt sem, hogy a felmerült vádakra feleljen.

Azt hiszem jó szolgálatot vélek tenni a „Kelet” t. olvasóinak, ha jelen levelemben a kormány és kamara elnöke C. A. Rosetti hivatalos lapja „a Romanul”-nak azon cikkét közlöm, melyben feleletet és igazolást találunk a kormány megtámadása és eljárása felett.

Nevezett lap a „Pressa” támadásaira felel; e lap azt írja:

„A fegyverszünet, a béke aláíratott a nélkül, hogy Románia, mint harczoló fél résztvegyen ezen fontos cselekvényben.”

A Romanul március 8-iki (6 naptár szerint) száma következőkben nyilatkozik:

— Ugy van; de kit okoznak ebben a mit tisztelt testvéreink? A mi kormányunk, vagy az orosz kormány követte el ezen igazságtalanságot a románokra nézve?

„Egyetlen egy román sem képzelhette — mondják ők — hogy hazájuk, melynek katonái a világ dicsőségét kiérdemelték, ily megaláztatásban részesüljen.”

Ugy van; de ha egyetlen román sem képzelte, jogos-e vádolni a román kormányt azzal, hogy nem hibetett azt, mit senki sem tudott elhinni?

Ellenzékünk vádolja a miniszteriumot, mert háboruba ment.

De ha ezt nem tesszük, dicsőre, avagy megvetésben részesültek volna katonáink a világ előtt?

Ha nem harczoltunk volna vitózúl és loyaltitással a muszka hadsereg mellett: többet várhattunk volna az orosz kormánytól?

Ha egységre léptünk volna Sándor czár, midőn meginvitált Plevnához, többre becsülték volna ő azokat, kik tőle kötvényt, kezességet, zálogot és esküt kérendettek, mint azokat, kik az ő igazságos érzelmeire bízták magukat?

S ha irást kérve a csár több évre szóló szövetséget proponált volna; jó lett volna elfogadnunk?

A nélkül, hogy szerződést kötöttünk volna; s dacára annak, hogy az április 4-iki Conventio második articul. azt mondja: „a meglévő szerződvények tiszteletben fognak tartatni” ellenzékünk mégis azzal vádol, hogy a román kormány széttépte a párisi szerződést: ugyan mit mondana akkor, ha igazán széttépte volna az által, hogy Oroszországgal véd- és daczszövetséget köt?

S a nemzetre nézve, mi haszna van ezen vádaknak Oroszország és az összes hatalmakkal szembe?

Ellenzékünk folytonosan csak vádol, de nem ad magyarázatot e részben.

„Mindez annak következménye — teszik hozzá — hogy az ügyek élén radical kormány áll.”

Mindezeket miként változtatta volna meg egy nem radical, vagy oláhosabban mondva gyökertlen (főrérdései) kormány? Ellenzékünk ebben nem akarta és akarja megadni a szükséges magyarázatokat.

A Pressában, majd a senatusban és újra a vasárai Pressában vádoltatik Breianu ur: „hogy még Livádiában tudta, miszerint a muszka el akarja venni Besszarábiát.”

Breianu ur kijelentette, hogy Gorceakoff herceg protestált a gyanúsítás ellen. A „Le Nord” cz. lap igazolta is ezt.

Miért ismétli nemesellenzékünk még is ugyan ezt? És ki hasznára?

Ugyancsak a mult vasárnapi Pressa ismétli azon vádat: „hogy a kormány az országgyűlés akarata nélkül lépte át a Dunát s vett részt a támadó háborúban?”

Mindenki tudja, hogy kormányunk erre fel volt hatalmazva s e tényt az egész nemzet helybenhagyta; s mindezek után kérdjük: ezen egyes vádak erősítik-e vagy gyengítik a nemzetet és jogait Oroszország és Európa szemé előtt?

Visszaemlékezvén rá, hogy a Pressa több ízben írta: „hogy még ha a törvényhozó testület együtt ülne is, a kormány nem volna szükséges már ennek felhatalmazását kikérni.” Kérdjük újra: állítván Európa színe előtt, hogy a nemzet akarja nélkül vett részt a háborúban, hogy a kormány „erőszakkal dobta a hadsereget a harczmezőjére” vajon ellenzékünk a nemzetre ezzel a világ becsulását vagy megvetését vonja-e?

A senatusban és a Pressában azt kérte és kéri ellenzékünk, hogy a kormány mondjon le.

A miniszterelnök erre azzal válaszolt: Jelöljétek ki embereiteket, kiket miniszterekké akartok tenni, mutassátok elé programmatokat és mi lemondunk.

Teljes csend a senatusban.

Másnap és éppen vasárnap, újra kérve a kormány lemondását, ezt írja:

„Vissza kellene lépniök a kormánytól, hogy különösen a külföld előtt több hitellel bíró viszonyokat teremthessünk, hogy más új emberekkel állhassunk elé, más rendszerrel, más czimű cabinnel, hogy megkísértsük végre több kilátással küzdeni, hogy még megmenthessünk valamit azon hajótörésből, mely minket fenyeget.”

Kik ezen új emberek? De hagyjuk ezt.

Mi a rendszeretek? Mutassátok meg.

A miniszterek kérték a senatusban, hogy mutassátok meg embereiteket, rendszeretöket s akkor a nemzet itélni és határozni fog.

És mit kísértétek meg?

Adjátok oda Besszarábiát s meg van a béke, jutalom, a becsület és kártérítés.

Ezt nem adhatjátok, mert nem adja oda a nemzet sem.

Mi megkísérteni való van tehát? Besszarábia átengedése vagy Dobrudzával való elcserélésén kívül mit tudtok megkísérteni mint a jelen kormány; mi az a hajótörés, melyet kitaláltak, hogy elrejtették vele az embereket, hogy hajlandók legyenek visszaállítani a Catargiu miniszteriumot pártfelelve.

Szeretve vagytok Oroszországtól és Auszriától és minden hatalmaktól s pedig önönmagatokért. Ugyan miért? Mondjátok el érveiteket s ha jók, meghajlunk előttök.

Mivel ti a reactió, mi pedig a folytonos actio és haladás emberei vagyunk? Nő! de hiszen gróf Andrassy csak olyan volt, miyennek minket lenni állítottok és Olaszországnak miniszteri is szintén olyanok voltak, a mire mi büszkéek vagyunk, hogy voltunk és vagyunk: t. i. a nemzetnek oltalmazói bárki ellen s a folytonos haladásnak emberei.

A mi pedig a vörös és radical cimeket illeti, melylyel az országot és Európát ijesztgetitek, erre megfelel a „Revue des Deux Mondes” 1878. febr. 15-iki számában egy mérsékelt és jeles férfi: d. Emile Laveleye.

„Nem valami nagy felvilágosultságra van szükség, hogy bárki meggyőződjék felőle, miszerint a vörös és radical elnevezés csak egy rémkép, melyet a despotismus emberei arra használnak, hogy magok részére vonják vele a hülyéket és félnékeket.”

Kárpát.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház március 27-iki ülésében Tisza Kálmán miniszterelnök kihirdetés végett átnyújtja az indemnitásról és provisoriumról szóló szentesített törvényekről.

A szentesített törvényekről kihirdetve, hasonló kihirdetés végett a főrendiháznak megküldetnek.

Száll Kálmán pénzügyminiszter két tvjavaslatot nyújt be, egyiket a forgalomban lévő részváltópénz szaporításáról fél millió erejű; a másikat a bélyeg és illetéki szabályok némely határozományainak módosításáról.

Kinyomatnak, szétosztatnak s előzetes tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz utasítatnak.

Tisza Kálmán miniszterelnök benyújtja a miniszterium előterjesztését a közözügyi kiadások hozzájárulási arányának újbóli megállapítására kiküldött magyar orsz. bizottság jelentése tárgyában.

A jelentés és mellékletei ki fognak nyomtatni, szétosztatni és annak idején napirendre tűzteni.

Következik a napirend: a bankügyi bizottság jelentése a nemzeti bankot cselekvőleg 80 millió bankadóságról szóló törvényjavaslat tárgyában.

E törvényjavaslatot Márkus István előadó beható s jól kidolgozott beszédben védelmezte, szintegy a bankbizottság többségének nézetét a kisebbség ellenében, melyet Chorin védett. Száll Kálmán figyelmezteti a házat, hogy a bankbizottság javaslatának elfogadása nem praejudikál a kérdésnek, sőt annak legjobb megoldása, s midőn ezért azt a kormány nevében elfogadja: kéri a házat, hogy a kérdés lényege fölött még most ne vitatkozzanak. Szóltak ezután még a kérdéshez Hudák Lajos, Helfy Ignác, gróf Nemes Nándor és Németh Albert, mindannyian a kisebbségi vélemény mellett.

Tisza Kálmán miniszterelnök az ülés végén felelt Helfy és Chorin interpellációjára a népgyűléseket illetőleg kibocsátott rendelet tárgyában. Szükségesnek tartja az interpelláció indokolásával is foglalkozni, annyival inkább, mert ezzel kevés kivétellel az interpellációra adandó válasz is befoglaltatik.

Mindenekelőtt Helfy azon megjegyzésére, hogy a kormány egy látszik, szándékosan választotta mart. 15-ikét, kijelenti, hogy ezen ügygel a minisztertanács decz. 2-án foglalkozott; később január 26-án egy megmagyarázó rendeletet bocsátott ki ugyanezen ügyben. Azóta e kérdésre nézve a kormány részéről semmi intézkedés nem történt. Martius 15-ikét csakugyan meg is tartották

a fővárosban úgy, mint a vidéken minden beavatkozás nélkül.

Titokszerűség sem volt a dologban; hiszen a rendelet minden lényegesebb pontja jan. 31-ikén a lapokban közölve volt s a kormánynak nem jutott eszébe azt demantálni.

A mi a törvénysértés vádját illeti, megjegyezi, hogy törvény, mely ide alkalmazható volna, nem létezik.

A kormány a rendeletet a főispánokhoz intézte; ezzel nem sértette meg a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló törvényt, mert hiszem a rendelet végrehajtását az illető törvényhatósági közegekre bizza.

A rendelet nem akadályozza meg a népgyűlések tartását; ha a közérzet, vagy a közhangulat az ország bármely részében kívánja, akkor nem lehet rá eset, hogy ne adjon oly 6—10 helybeli, ki a népgyűlés megtartását kérelmezza, s a ki a törvény meg nem sértéséért a felelősséget el ne vállalja.

A népgyűlések megengedése első sorban az illető helyi hatóságoktól függ s a tisztviselők nem mindenütt kormánypártiak. Az ellenzék különben is azt állítja, hogy a hangulat a kormány iránt az országban megváltozott. Ha ez áll, akkor a kormány a megváltozott nézetű választott tisztviselők által sem fogna akarát érvényesíthetni, ha a népgyűlést betiltani akarja.

A szónokok neveinek csupán bejelentését kívánja a rendelet; arról, hogy a bejelentett szónokokon kívül más szólhasson, a rendeletben egy betű sem foglaltatik.

E választ az interpellálók felszólalásai után a ház 139 szavazattal 122 ellen tudomásul vette.

A képviselőház márc. 30-iki ülésében Drottelef Vilmos új-egyházi képviselő megbízó levele az állandó igazoló bizottsághoz utasítatik.

Mihályi Péter előadó bemutatja a zárszámadási bizottság jelentését az 1876. évi zárszámadások tárgyában.

Károlyi Tibor gr. előadó bemutatja az erdőügyi bizottság jelentését az erdőtvjavaslat tárgyában.

Folytatatik a bankügyi bizottság jelentésének előleges tárgyalása a 80 millió bankadóság tárgyában.

Orbán Balázs a bankügyi bizottság többségének véleményét s az ebből folyó határozati javaslatát el nem fogadván, csatlakozik a különvéleményekhez.

Simonyi Ernő nem fogadja a határozati javaslatot. Csatlakozik a különvéleményhez.

Száll Kálmán pénzügyminiszter kijelenti, hogy jelenleg nem a tárgy érdeméről, hanem csupán a tárgyalás alakjáról és módjáról van szó, s ha ezen után a kérdés el nem dönthetik, még mindig fennmarad azon lehetőség, hogy a ház az eredeti tvjavaslat álláspontjára emelkedjék.

Simonyi Lajos b. a különvéleményt pártolja.

Pulszky Ágost azért, mivel semmi tekintetben a kiegyezést előmozdítónak, a kérdés érdemét tisztázónak e javaslatot nem tartja, részéről a kisebbség véleményéhez járul.

Lukács János szintén a különvéleményt pártolja.

Ezután Kerkapoly, utána az előadó beszélt. Ezzel a vita befejeztetett s névszerinti szavazás rendeltetett el.

A névszerinti szavazás eredménye a következő: 444 igazolt képviselő közül az elnök nem szavazván, a bankügyi bizottság többségének határozati javaslata mellett szavazott 155, az ellen szavazott 142, távol volt 146. Többség 13.

E szerint a bizottság többségének határozati javaslata elfogadtatott.

A kérvények tárgyalása közben Szepesmegeye kérvényénél, mely a jelenlegi külügyi helyzetben a monarchiának, ha kell fegyverbeavatkozását sürgeti, a ház tagjai közül számosan szólaltak fel.

Simonyi Ernő felolvastatván a kérvényt, rokonszenvét fejezi ki a kérvényezők iránt s a kormánytól felvilágosítást kér.

Kaas Ivor br. kijelenti, hogy nem érez bizalmat a külügyi kormány követendő politikája iránt.

Nyilatkozta tot vár a kormánytól, főleg most Anglia magatartására való tekintettel, hogy mily állást foglal el Oroszország, illetőleg Anglia irányában. (Helyeslés.)

Madarász József Simonyi nézetét pártolja. Csernátony Lajos azt hiszi, hogy a legkritikusabb helyzet monarchiánkra nézve most állott be. Ha e monarchia most, midőn Anglia cselekvésre határozta magát, nem lép azzal szövetségre, akkor e monarchiának utolsó órája ütött.

Tisza Kálmán miniszterelnök figyelmeztet a helyzet kényes voltára s azt hiszi, hogy ily viszonyok között a kormány e pillanathan nem nyilatkozhatik.

Apponyi Albert tiltakozik az orosz szövetség ellen.

Ezzel a tárgyalás befejeztetett s elfogadtatott a bizottság javaslata, mely szerint a kérvény a min. elnöknek adatik ki.

A főrendiház ülése.

A főrendiház márc. 29-én Mail áth György elnökleite alatt tartott ülésében Horváth Gyula képviselőházi jegyző átnyújtotta az indemnitásról és a provisoriumról szóló törvényekről, a Deák síremlék ügyében, s a büntetőtörvénykönyvet illetőleg tett főrendi módosításokra vonatkozólag hozott határozatokat. — A törvényekről kihirdetettek; a síremlék ügyében hozott határozat másnapra tűzetett ki napirendre; — a büntetőtörvénykönyvre vonatkozó üzenet pedig a hármass bizottságnak adatott ki. — A szesz- és cukoradóról szóló törvényjavaslatok felvétele, ugyszintén Batthyány Elemér gr. mentelmi és Puteáni Claudius b. igazolási ügye szintén a másnapi ülésre tűzetett ki. Végül Cziráky János gr. intézett a miniszterelnökhöz interpellációt a kelettről fenyegető járvány terjedésének megállítására teendő intézkedések tárgyában.

A főrendiház márc. 30-iki ülésében napirendre került a Deák Ferencz végtestiszségletelének rendezésére kiküldött bizottság jelentése, mely változatlanul elfogadtatván, erről a képviselőház értesítettni fog.

A következő tárgy Batthyányi Elemér gr. mentelmi jogának felfüggesztése. A mentelmi bizottság jelentése egyhangulag elfogadtatván, Batthyányi Elemér gr. mentelmi joga nem függesztetett föl.

Puteáni Claudius báró kérelmét, hogy adassék neki bizonyítvány arról, hogy atyja a főrendiháznak tagja volt, a ház egyhangulag elutasítá.

Következt ezután a hármass bizottság jelentése a cukoradóról szóló törvényjavaslat tárgyában.

Száll Kálmán részletes beszédben ajánlá a törvényjavaslat elfogadását.

A miniszter felszólalása után a törvényjavaslat általánosságban és részleteiben a bizottság sylaris módosításaival együtt egyhangulag elfogadtatott.

Ezután a szeszadóról szóló törvényjavaslat tárgyalatott, melyet a ház általánosságban szintén egyhangulag elfogadtott.

BELFÖLD.

(Az inségügy Torda-Aranyosmegyéjében.)

Torda, 1878. márcz. 31.

Torda-Aranyosmegye közigazgatási bizottságának f. hó 30-án rendkívüli gyűlése volt, a melynek összehívását a nmlgu. m. kir. pénzügyminiszter urnak a megye némely járásait fenyegető inség ügyében kelt leirata tárgyalatása tette szükségessé, a mely leiratban a közigazgatási bizottságának felhatalmazás adatik az iránt, hogy az adófelügyelő által kijelölendő községek fizetőképelen lakosaira nézve az adóvégrehajtást f. év május 1-ig beszüntethesse. A közig. bizottság az aljárjai, egerbegyi, felvinczi, tordai, m-ludasi (M.-Ludas és M.-Bogdán kivételével) és torozskai (Gyertyános, Bedellő és Torozskai-Szent-György kivételével) járás községeire nézve az adóvégrehajtást a miniszter által engedélyezett időpontig felfüggeszteni határozta. Tekintettel azonban arra, hogy ha az adóvégrehajtás f. év május 1-én túl ismét megkezdődne, ez által az inséges községi lakosok még nagyobb inségbe sodortatnának; de másfelől, ha a megye többi jelenleg nem kedvezményezett községei ellen erőlyesen alkalmaztatik az adóvégrehajtási eljárás, ez a szbírdi jelentések szerint különben is kedvezőtlen anyagi viszonyok között lévő „nem kedvezményezett” községek lakóira nézve is inség bekövetkezését vonná maga után: egy felirat intézése határozatott a pénzügyminiszterhez, a melyben a jelzett körülmények bővebb felfejtésével indokolva felkérésék, hogy az adóvégrehajtást a megye összes községeinek lakóira nézve — kivételével természetesen azoknak, kik adóképességgel bírnak — egész f. évi szeptember hó 1-ig felfüggeszteni módosítsák.

Ily szomorú közgazdasági állapotokkal szemben egyedüli vigasztalást csak is egy dűttermes iránti reményünkben lehet meríthetünk, mely hogy a folyó 1878-ik, évből „csalárd”-nak ne bizonyuljon — adja Isten!

N. A.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Nemzeti színház.

(Két fájdalom. — Gyula és Györgyike. — Egy játszma piquet.)

Szombaton színházunk valóságos ünnepelt: az elismerés, a szeretet, a valódi művészet ünnepét.

Ditrónának, a kolozsvári színház ez utóbbi hetetlen kedvességű tagjának jutalmán három egy felvonásos darab került előadásra olyan színpad előtt, mely az egész időnyban egyedül áll. Még tén sóha sem volt színházunkban oly meleg, valóban elismerés- és szeretet- sugalta fogadtatása egy színész vagy színésznőnek sem, mint ezuttal a „kis” Ditrónának; lehetett zajosabb demonstrációk, lehetett értékes megfélemlések, de olyan meleg, szívólyos, őszinte fogadtatása jutalmazottnak még nem volt bizonynyára a aligha lehet egyhamar.

Mintha az egész közönség egy nagy család lett volna.

Első magyar részvény-serfőződe

Erste Ungarische Actien-Bierbrauerei

KÖBÁNYÁN
főraktára az erdélyi részekreSTEINBRUCH
Haupt-Depot für Siebenbürgen beiCSIKI TESTVÉREK
NÉL

KOLOZSVÁRT.

KLAUSENBURG.

100 palack kivitel	Aszokser	26 frt 80 kr.
100 " "	Marciusi	28 frt 80 kr.
100 " "	Dupla marciusi	30 frt 80 kr.
100 " "	Udvariser (Pilseni mód szerint.)	30 frt 80 kr.

100 Flaschen Export Lagerbier	f. 26.80
100 " " Märzen	f. 28.80
100 " " Doppelmarzen	f. 30.80
100 " " Hofbier (nach Pilsner Art.)	f. 30.80

Die Packung ist zu 50 Flaschen in Kisten, welche wir mit f. 1.20 berechnen, Packung per Kiste 15 kr.

Von die, in loco Klausenburg consumirenden Biere ist von je 100 flaschen f. 4. städtische Consumsteuer zu entrichten.

Für die, von uns ausgeführte Bierflaschen zahlen wir per 100 St. sammt Kisten franco Klausenburg gestellt f. 12.40 retour, wovon für francotour bis Steinbruch f. 3.08 in Abrechnung gebraucht werden.

Csomagolás 50 üvegenként történik ládába, melyeket 1 frt 20 kr., csomagolást 15 kr-ba számítjuk.

A helyben Kolozsvárt elfogyasztandó minden 100 palack ser után külön 4 frt városi fogyasztási illeték fizetendő.

Az általunk kiszolgáltattott sörös palackok százát, ládákkal együtt Kolozsvárra visszazárlatva 12 frt 40 kr-ba visszavesszük, mely összegből, Kőbányárai visszazárlatásért 3 frt 8 kr. leszámítatik.

(118)

ELADÁSI ÁRAK KICSINYBEN. — DETAIL PREISE.

(4—7)

1 Palack kivitel	Aszokser	1 Flasche Export Lagerbier	28 kr.
1 " "	Marciusi	1 " " Märzen	30 kr.
1 " "	Dupla marciusi	1 " " Doppelmarzen	32 kr.
1 " "	Udvariser	1 " " Hofbier (Pilseni mód szerint. Nach Pilsner Art.)	32 kr.

Palackok 10 kr-ba számítatnak és vételnek vissza.
Flaschen werden zu 10 kr. berechnet und zurück genommen.

(117)

(3—3)

Árlejtési hirdetmény.

A zilahi csizmadia ipar-társulat részéről közhírre tétetik, hogy Zilah városában egy 14107 frt 20 kr-ra előirányzott áruló színek felépítése nyilvános árlejtés mellett vállalkozóknak kiadatik.

Az árlejtés határidejéül Zilahon f. 1878. évi április 23-dika d. e. 9 órára tűztetik ki, alólírott társulati elnök lakásán, ahol is a részletes feltételek április 15-től kezdve megtekinthetők.

Minden árverezni kívánó 5% bántatpénzt tartozik letenni; zárt ajánlatok is elfogadhatók a kikötött bántatpénz mellékletével.

Zilah, 1878. mártius 26-kán.

Ferenczi András,
a zilahi csizmadia ipar-társulat elnöke.

(125)

(1—3)

Eladó szőlővesszők.

Rajnai Riesling 1000-e	3 frt 50 kr.
Semilion „ 1000-e	12 frt — kr.
Sauvignon „ 1000-e	15 frt — kr.

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és valódiságokról jót áll — Oláh-Szilváson —

Utolsó posta: Maros-Ujvár,

ALBERT LAJOS, gazdatiszt.

(113)

(3—3)

Kiadó vendéglő.

A kolozsvári ev. ref.-egyház „három lilium-hoz” címzett vendéglője f. év április-hó 7-dikén délután 3 órakor, Szentgyörgy naptól kezdve több évre közérvezésen hasznóberbe fog adni.

Feltételek láthatók, Vizi Endre mérnöknel helyett, görbeszappanúteza 4 sz. alatt.

(37)

(9—11)

ASTHMA
indiai szivarkák

GEMAUET és TÁRSA gyógyszerésztől Párisban.

Elegendő a Cannabis indicából készült szivarkák füstjét belélegezni, hogy a legkisebb astmát és ideges köhögést azonnal megszüntesse; rekedtség és álmatlanság ellen is gyakran meglepő hatása.

Főraktár Bécsben: Nagyban szállítókra Raabe Brunonál, Bäckersstrasse 1; Rödler Filippnél, Wienstrasse 16. — Főraktár: Magyarországra nézve Török József gyógyszerésznél Budapesten. — Kolozsvárt: Wolff J. és Dr. Hintz Gy. gyógyszerészek uraknál.

Olcsó és jó konyha!!!

Az „Europa szálloda” éttermében bor- és sör-szarnok
arjegyzéke:

Egy személyre egy ebéd	3 tál étel	40 kr.
Egy személyre egy ebéd	4 tál étel	50 kr.

1 sült	25 kr.
1 rostélyos	20 kr.
1 nagy gulyás	20 kr.
1 kicsi gulyás	10 kr.
1 szelet sonka	10 kr.
1 tézsa	15 kr.

s többféle jó ízű ételek étlap szerint olcsóbb áron kaphatók.

Abonoma egy hóra:

Egy személyre	3 tál étel	10 frt.
Egy személyre	4 tál étel	14 frt.
Egy személyre	5 tál étel	18 frt.

Minden időben friss kőbányai sör és különböző jó borok

(116) (2—3) tisztelettel: A BÉRLŐ.

Erste Ungarische Actien-Bierbrauerei

STEINBRUCH

Haupt-Depot für Siebenbürgen bei

CSIKI TESTVÉREK
NÉL

KOLOZSVÁRT.

KLAUSENBURG.

100 palack kivitel	Aszokser	26 frt 80 kr.
100 " "	Marciusi	28 frt 80 kr.
100 " "	Dupla marciusi	30 frt 80 kr.
100 " "	Udvariser (Pilseni mód szerint.)	30 frt 80 kr.

100 Flaschen Export Lagerbier	f. 26.80
100 " " Märzen	f. 28.80
100 " " Doppelmarzen	f. 30.80
100 " " Hofbier (nach Pilsner Art.)	f. 30.80

Die Packung ist zu 50 Flaschen in Kisten, welche wir mit f. 1.20 berechnen, Packung per Kiste 15 kr.

Von die, in loco Klausenburg consumirenden Biere ist von je 100 flaschen f. 4. städtische Consumsteuer zu entrichten.

Für die, von uns ausgeführte Bierflaschen zahlen wir per 100 St. sammt Kisten franco Klausenburg gestellt f. 12.40 retour, wovon für francotour bis Steinbruch f. 3.08 in Abrechnung gebraucht werden.

Csomagolás 50 üvegenként történik ládába, melyeket 1 frt 20 kr., csomagolást 15 kr-ba számítjuk.

A helyben Kolozsvárt elfogyasztandó minden 100 palack ser után külön 4 frt városi fogyasztási illeték fizetendő.

Az általunk kiszolgáltattott sörös palackok százát, ládákkal együtt Kolozsvárra visszazárlatva 12 frt 40 kr-ba visszavesszük, mely összegből, Kőbányárai visszazárlatásért 3 frt 8 kr. leszámítatik.

(118)

ELADÁSI ÁRAK KICSINYBEN. — DETAIL PREISE.

(4—7)

1 Palack kivitel	Aszokser	1 Flasche Export Lagerbier	28 kr.
1 " "	Marciusi	1 " " Märzen	30 kr.
1 " "	Dupla marciusi	1 " " Doppelmarzen	32 kr.
1 " "	Udvariser	1 " " Hofbier (Pilseni mód szerint. Nach Pilsner Art.)	32 kr.

Palackok 10 kr-ba számítatnak és vételnek vissza.
Flaschen werden zu 10 kr. berechnet und zurück genommen.

Petőfi összes költeményeinek

teljes diszkiadás

körülbelül 30 nagy negyedrétt fűzetet fog adni, 3—3 ívnyi terjedelemben, vastag, fehér velin papírra, tiszta nyomással, úgy, hogy azt gyöngyözött szem is elolvashatja.

Minden két hétben egy fűzet jelen meg, melynek ára 40 kr.

A Batthyány utolsó menete című jutalomkép 3 frt 50 kr., a Népdal pedig 4 frt. csekély utánfizetési ár mellett szerezhető meg.

Megjegyzendő, hogy senki se kénytelen arra, hogy mind a két képet megvegye, hanem tetszése szerint választhat magának, de csakis a fűzet kitett utánfizetése mellett.

A fűzetek nélkül Batthyány utolsó menete 25 frt., a Népdal pedig 30 frt.

Együttal tudatom t. megrendelőimmel, hogy jelen kiadáshoz nagyszerű beosztási-diszkiadást

készíttettem, finom angol vászonból, dús aranyozással, még pedig csapán 2 frtért. E táblák az utolsó fűzet megjelenésekor megrendelhetők.

Figyelmeztetés.

Mint hogy én képekkel egyáltalán nem kereskedem, hanem a fűzet nevezett jutalomképeket minden haszon nélkül adom a mű mellé, ezennel figyelmeztetek minden t. megrendelőt, ki Batthyány utolsó menete és a „Népdal” című képet a fűzet kitett utánfizetése mellett ohiítja, hogy a fűzet borítékára nyomtatott szelvényeket gondosan megőrizze, mert a nevezett képeket csakis az illető szelvények előmutatása, vagy beküldése mellett kaphatják meg.

Minden egyes kép után csomagolási díj fejében 50 kr. fizetendő.

Vidéki megrendelők

szíveskedjenek a postaköltség megkímélése miatt a kívánt fűzetek árát és azok bérmentesítéséért egyenként még 5 kr. utalvánnyal előre beküldeni, mely esetben az illető fűzeteket bérmentve kapják.

Petőfi költeményeinek e kiadása Erdélyben csak is

Stein János

könyv- és zeneműkereskedésének bizománya Kolozsvárt.

(112)

(4—4)

Eladó sima szőlő vesszők.

Gróf Wass Ádámnál OZGÉBEN csomagolással együtt:

Sauvignon, Semilion, Muscat-araisimotte, Cabernet-franc, Gross Marsanne: 1000 darab 18 frt, 100 db. 2 frt. Vegyes muskotályok, fehér és vörös Chasselas és piros Malvoisie 100 darab 1 frt 50 kr.

(61)

MATTONI

(6—9)

BUDAI KIRÁLY-KESERÜVIZÉT

a bel- és külföld első gyógyászati tekintélyei rögzített dugulás és minden abból eredő betegségek ellen; minden rossz utóhatás nélkül még húzamos használatnál is, a legmelegebben ajánlják.

MATTONI és WILLE, os. kir. osztr. udvari szállító,

az egyesített budai király-keserűforrás tulajdonosa: u. m.

Deák-forrás, Hunyady Mátyás-forrás, Henrik-forrás, Hildegárd-forrás, Széchenyi-forrás, István-forrás.

Használati útmutatás és leírás ingyen.

Budapestben, Dorottyaútcza 6 sz.

RAKTÁR Kolozsvárt: Biasini Sándor, Hufloss Károly, Weiss József, Csiki testvérek, Csiki Imre, Somlyay László, D. Deák és társa, Dietrich Sámuel és Bokros Ádám uraknál.

Stein János könyv- és zeneműkereskedése Kolozsvárt.

PETŐFI SÁNDOR

összes költeményeinek harmadik képes diszkiadása
a nagy költő élethű arcképével és a szöveghez tartozó 80 képpel.

— KIADÓI SZÓ. —

Hogy nemzetünk büszkesége, századunk legnagyobb költője összes költeményeinek diszkiadása, ne csupán a tehetségteljes asztalt ékítse, nem kíméltem semmi áldozatot, hogy e harmadik képes diszkiadás jogát az „Athenaeum” irodalmi társulattól megszerezsem és annak fűzetekinti terjesztése által, lehetővé tegyem, hogy azt szerényebb viszonyok közt levők is, lassankint megszerezhessék.

A büszkeség érzete dagasztja minden hazafi keblét, ha meggyőződést szerez magának arról, hogy nagy költőnk, mint nemzetünk pártatlan tulajdonát, nem csupán hazánk szíle határain belül ünneplik, hanem művei minden művelt nemzet nyelvén olvashatók és nevezetesen Németországban, a költészet és tudományok hazájában, számtalan fordításokban, közkezen forognak költeményei.

Midőn tehát e teljes diszkiadás fűzetekinti kibocsátását elhatároztam, irányadónul szolgált ama körülmény, hogy azt minden hazafi lassankint anélkül hogy kiadásait megérezné, megszerezhessé a remélem, hogy a közönség méltányolni fogja e törekvésemet.

Koszorús költőnk élethű arcképén kívül, kiadásomat a szöveghez tartozó 80 kép, 220 kezdőbetű és 26 zárdiszíték fogja ékíteni.

E képeket és diszítékeket kizárólag legnevezetesebb hazai művészeink készítették, u. m.

Barabás Miklós, Benczur Gyula, Böhm Pál, Greguss János, Jankó János, Keleti Gusztáv, Liezenmayer Sándor, Lotz Károly, Mészöly Géza, Rauscher Lajos, Székely Bertalan, Wagner Sándor, Weber Ferenc, Zichy Mihály.

Petőfi összes költeményeinek diszkiadása, 3—3 ívnyi, 40 kros, negyedrétt, vastag, fehér velin papírra nyomott fűzetekben fog megjelenni. Minden megrendelőm — de csupán határozottan nyilvánított kívánatára — kap két, nagy

olajnyomatú képet vászonra,

igen díszes, széles aranykeretben, úgy hogy legott a falra függeszthető még pedig:

A 10. fűzethez;

BATTHYÁNY UTOLSÓ MENETE
magassága 58 cent., szélessége 68 cent.

A 25. fűzethez:

A NÉPDAL
magassága 62 cent., szélessége 80 cent.

Mindkét kép eredetije saját megrendelésemre Jankó János, kitért hazai művésznünk esetje alul került ki, kizárólagos tulajdonomat képezi, és csupán e diszkiadás számára sokszorosítottam, úgy, hogy semmiféle képkereskedésben nem lesznek kaphatók és csakis azok szerezhetik meg, kik e diszkiadásom fűzeit hordatják.

Az első kép címe eléggé megmagyarázza tárgyát. Nagy vértanunk utolsó menetét képezi. A másik eredeti jelenetet ábrázol a nép életéből, minőt csak is Jankó János tögyűkörös magyar esetje képes teremteni, és hogy olvasóim fogalmat szerezhessenek maguknak e képek nagyszerűségéről, a fűzet boríték első lapjának belső oldalára nyomattam kicsinyítve.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdájánál az ev. ref. tiszta betűvel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Göngyölésért semmi sem számítatik.

Minden szelvényben és minőségben rakatón.

(26)

(12—*)

Rumburgi szöveteget,

(kezességgel, hogy valódi len-vásznak)

legszebb nyári fehérítéssel,

mollinos-okat és domestic-okat, durvák és fehérítettek,

fehérozórnávászt, vízlepedőt, oallicoit, fehér oot-

tonokat, orest, ezernávászt, osinavat, lepedő-

vászt varrás nélkül, Oxfording-kelméket és

CHIFFONOKAT

ajánl legjutányosabb gyári árban

TEUTSCH B. J. Segesvárt.

Külmegrendelések az ár utánvéte mellett gyorsan teljesíttetnek. — Tömegesebb megrendelések bérmentes vaspályaszállítás kedvezményét élvezik.

Az emberi nem százazrei köszönhetik szép hajukat
az egyes-egyedül létező

legjobb és legbiztosabb

hajnövesztőszernek.

Nincs már jobb valami

a haj előmozdítására mint a világ minden részében oly ismeretes a híressé lett, az orvosi kar által megvizsgált, a legfinnyesebb és legcsodálatosabb sikerrel koronázott és ó. es. kir. apostoli Felsége I. Ferenc József Magyarország és Csehország kir.

növésének

és fenntartására, rálya a ausztriai császár stb. Által 1865. évi nov. 18-dikán 15.810-1892. sz. alatt az összes ausztriai birodalomra s az összes magyar koronaszágokra nézve császári királyi kizárólagos szabadalommal kitételezett

Reseda-göndörítő-hajkenőcs

melynek szabályszerű használatánál a fejtető legkopasabb helyei is teljhajzatukká lesznek, s szürke s vörös hajzat sötétszínűvé válik, csodálatos módon erősíti a hajtalajt, mindennemű korpaképzést pár nap alatt tökéletesen eltávolít, a haj kiállását rövid idő alatt tökéletesen és mindenkorra megújítja, s a hajnak természetes fényt ad és hullámszerűvé képezi és a legkedvezőbb körülmények között megőrzi az egészséget.

Randkivül kellemes illata és pompás kiállítása által azonkívül még földesét is képezi a legfinomabb pipere asztalnak is.

Egy tégely ára használati utasítással (német nyelven) 1 frt 50 kr.,

postán küldve 1 frt 60 kr.

Ismét eladók ill. elengedőben részesülnek.

Gyár és főközponti szállítási raktár nagyban és kicsiben

POLT KÁROLY

Illatszerek és több es. kir. szab. tulajdonosnál

Bécsben, József város, pierstauca, 14 szám saját házában, a hova minden irásbeli megrendelés intézendő, melyek a póda cölöges beküldése, vagy postai utánvéte mellett a leggyorsabban teljesíttetnek.

Főraktár: Kolozsvárt egyedül Wolff János gyógyszerárban. NB: Valamint minden kitért gyártmányról, úgy már ennél is utánzások és hamisítások kísértetnek meg, s az okból kérek mindenki, hogy vásárlás végett egyedül a fentebbi raktárhoz forduljon a Polt Károly bécsi reseda-göndörítő-kenőcsét világosan megismerje, figyeljen a fentebbi védjegyre.

(83)

(8—20)

(60)

(8—10)

Frank Péter József

mérnök Nagy-Szebenben,

ajánlja magát

tagosításokra és aranyosításokra, vízvezetékekre és vízlecsapolásokra, vizszabályozásokra és partvéd-építések, át- és hidépítések, mindennemű malom és gát építések, és átalakításokra, művizgálatokra és becselésekre gazdasági épületek és iskolák építésére, fa-szállításra szolgáló hengerpályák és sodronykötél-építésére.

Gépek és műhelyszerelevények kivételése.

(111)

(3—12)

Welisch Adolf

férfi-ruharaktára,

most csak Bécs, Wieden,

Hauptstrasse 11,

„a római császárhoz”

Egész tavaszi öltözk

18 frt.

Tavaszi felső

10 frt.

Mustraküldemény bérment.

Megrendelések legpontosabban

teljesíttetnek.